

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

Φιλοσοφική Σχολή
Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

**Βυζαντινός κόσμος:
Ιστορία και Αρχαιολογία**

Ειδίκευση: Βυζαντινή Αρχαιολογία

Εξεταστέα Ύλη

Πρωτοβυζαντινή, Μεσοβυζαντινή και Υστεροβυζαντινή Αρχιτεκτονική και Ζωγραφική, Αρχιτεκτονική και Ζωγραφική της Λατινοκρατίας και Τουρκοκρατίας.

Σε γενικές γραμμές η εξεταστέα ύλη συμπίπτει με ό,τι διδάσκεται στα προπτυχιακά μαθήματα, απαιτείται όμως περισσότερη εμβάθυνση και ανάπτυξη συνδυαστικής και κριτικής σκέψης.

Οι υποψήφιοι μπορούν να έρχονται σε επικοινωνία με τον/την εκάστοτε εκπρόσωπο στη μεταπτυχιακή επιτροπή ή με κάποιον άλλον από τους διδάσκοντες.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γενικά έργα – Εγχειρίδια:

- Μ. Αχειμάστου- Ποταμιάνου, *Βυζαντινές τοιχογραφίες*, Αθήνα 1994.
- Π. Βοκοτόπουλος, *Βυζαντινές εικόνες*, Αθήνα 1995.
- Ν. Χατζηδάκη, *Βυζαντινά ψηφιδωτά*, Αθήνα 1994.
- R. Cormack, *Byzantine Art*, Oxford 2000.
- J. Lowden, *Early Christian and Byzantine Art*, London 1997 (και σε ελληνική μετάφραση, Αθήνα 1999).
- L. Rodley, *Byzantine Art and Architecture. An Introduction*, Cambridge 1994.

Ειδικότερα έργα :

Αρχιτεκτονική:

- Ε. Δεληγιάννη-Δωρή, *Επιβίωση της βυζαντινής και νέες μορφές της μεταβυζαντινής αρχιτεκτονικής*, Αθήνα 1993 (β' έκδοση Αθήνα 2000).
- Χ. Μπούρας, *Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή Αρχιτεκτονική στην Ελλάδα*, Αθήνα 2001.
- Χ. Μπούρας, *Η αρχιτεκτονική της Μονής του Οσίου Λουκά*, Αθήνα 2015
- R. Ousterhout, *Master Builders of Byzantium*, UPenn 2008.

Ζωγραφική (μνημειακή):

- Π. Βοκοτόπουλος, *Η κρητική ζωγραφική τον 16ο αιώνα*, Αθήνα 1993.
- Μ. Γαρίδης, *Μεταβυζαντινή ζωγραφική (1450-1600)*, Αθήνα 2007.
- Σ. Καλοπίση- Βέρτη, «Τάσεις της μνημειακής ζωγραφικής περί το 1300 στον ελλαδικό και νησιωτικό χώρο (εκτός από τη Μακεδονία)», στο *Ο Μανουήλ Πανσέληνος και η εποχή του*, Αθήνα 1999, σελ. 63-90.
- Τ. Λουγγής (επιμ.), *Βυζάντιο, Ιστορία και Πολιτισμός (τρίτος τόμος). Ερευνητικά πορίσματα, τέχνη και σκέψη*, Αθήνα 2016. Κυρίως κεφ. IV. «Μνημειακή ζωγραφική της μέσης βυζαντινής περιόδου. Βυζαντινές τοιχογραφίες και ψηφιδωτά από το 843 έως το 1200» (Καλλιρρόη Λινάρδου) και κεφ. V. «Η μνημειακή ζωγραφική της υστεροβυζαντινής περιόδου (1204-1453)» (Σοφία Καλοπίση-Βέρτη)
- Μ. Panayotidi, "La peinture monumentale en Grèce de la fin de l'Iconoclasme jusqu'à l'avènement des Comnènes (843-1081)", *CahArch*, 34 (1986), σελ. 75-108.
- Ε. Τσιγαρίδας, *Οι τοιχογραφίες της περιόδου των Παλαιολόγων σε ναούς της Μακεδονίας*, Θεσσαλονίκη 1999.
- Μ. Χατζηδάκης, *Έλληνες Ζωγράφοι μετά την Άλωση (1450-1830)*, τόμ. 1, Αθήνα 1987 (την «Εισαγωγή στην ιστορία της ζωγραφικής μετά την Άλωση»).

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

- Δ. Σταθακόπουλος, *Μικρή ιστορία της βυζαντινής αυτοκρατορίας*, Αθήνα 2017

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

- J. O. Rosenqvist, *Η βυζαντινή λογοτεχνία από τον 6ο αιώνα ως την Άλωση της Κωνσταντινούπολης*, μετάφραση Ιωάννης Βάσσης, Αθήνα 2008
- Γενικά περί της Βυζαντινής Ιστοριογραφίας (324-1453).
- Γενικά περί των «Εκφράσεων».
- Προκοπίου, *Περί Κτισμάτων, Λόγος Α'* (σσ. 5-45 της εκδ. Haury-Wirth).